

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ जरासन्धस्ततः प्राप्तो नृपः सर्वमहीचितां । नराधिपैर्बलयुतैरनुयातो महाद्युतिः ।
 व्यायतोदग्रतुरगैर्विस्मयार्थसमाहितैः । रथैः सांग्रामिकैर्युक्तरसङ्गगतिभिः क्वचित् ।
 हेमकवैर्ब्रह्महाघणैर्वारणैर्वारिदोपमैः । महामात्रोत्तमारूढैः कल्पितैरणवलितैः
 स्वारूढैः सादिभिर्युक्तैः प्रेङ्खमानैः प्रवर्तितैः । वाजिभिर्वायुसङ्काशैः सर्वाङ्गरिव पञ्चभिः ।
 खड्गचर्मबलोदयैः पत्तिभिर्वर्लिनाम्बरैः । सहस्रसंख्यैर्निमुक्तैस्तत्पतद्गिरिवोरगैः ।
 एवञ्चतुर्विधैः सैन्यैः प्रचलद्गिरिवाम्बुदैः । नृपोऽभियातो बलवान् जरासन्धो धृतव्रतः ।
 स रथैर्नेमिनिर्घोषैर्गजैश्च मदशिक्षितैः । हेषद्भिश्चापि तुरगैः स्वेडितैश्च पत्तिभिः ।
 सन्नादयन् दिशः सर्वा सर्वाश्चैव गुहाशयान् । स राजा सागराकारः ससैन्यः प्रत्यदृश्यत ।
 तद्वलं पृथिवीशानां दृप्तयोधजनाकुलं । स्वेडितास्फोटितरवं मेघसैन्यमिवावभौ ।
 रथैः पवनसम्पातैर्गजैश्च जलदोपमैः । तुरगैश्च सिताभ्रामैः पत्तिभिश्चापि दंशितैः ।
 व्यामिश्रं तद्वलं भाति पत्तिदिपरथाकुलं । घर्मान्ते सागरगतं यथाभ्रपटलं तथा ।
 सबलास्ते महीपाला जरासन्धपुरोगमाः । परिवार्य गिरिं सर्वे निवेशाय प्रचक्रिरे ।
 बभौ तस्य निविष्टस्य बलश्रोः शिविरस्य वै । शुक्ले पर्वणि पूर्णस्य यथा रूपं महोदधेः ।
 वीतरात्रेऽथ काले तु नृपास्ते कृतकौतुकाः । आरोहणार्थं शैलस्य समेता युद्धलालसाः ।
 समवाचीकृताः सर्वे गिरिप्रस्थेषु ते नृपाः । निविष्टा मन्त्रयामासुर्युद्धकालकुतूहलाः ।
 एषान्तु तुमुलः शब्दः शुश्रुवे पृथिवीचितां । युगान्ते भिद्यमानानां सागराणां यथा स्वनः ।
 तेषांसकञ्चुकोष्णीषाः स्थविरा वेत्तपाणयः । चेरुर्मा शब्द इत्येवं ब्रुवन्तो राजशासनात् ।
 तस्य रूपं बलस्यासीन्निःशब्दस्तिमितस्य वै । लीनमीनगृहस्येव निःशब्दस्य महोदधेः ।
 तस्मिन् स्तिमितनिःशब्दे योगादिव महार्णवे । जरासन्धो वृहदाकं वृहत्सतिरिवाददे ।
 शीघ्रं समभिवर्त्तन्तां बलानोह महीचितां । सर्वतः पर्वतस्यायं बलौघैः परिवार्यतां ।
 अश्रयन्तार्णि युज्यन्तां चेपणीयाश्च मुद्गराः । ऊर्द्धञ्चापि प्रवाह्यन्तां प्राप्ता वै तोमराणि च ।
 ऊर्द्धं प्रचेपणार्थाय दृढानि च लघूनि च । शस्त्रपातविघातानि क्रियन्तामाशु शिल्पिभिः ।
 शूराणां युध्यमानानां प्रमत्तानां परस्परं । यथा न पतते बाहस्तथा शीघ्रं विधीयतां ।
 दार्यतामेष टङ्कैघैः खनित्रैश्च नगोत्तमः । नृपाश्च युद्धमार्गज्ञा विन्यस्यन्तामदूरतः ।
 अद्यप्रभृति सैन्यैर्मे गिरिरोधः प्रवर्त्यतां । यावदेतौ पातयामो वसुदेवसुतावभौ ।
 अचलोऽयं शिलायोनिः क्रियतां निश्चलाण्डजः । आकाशमपि वाणैर्घैर्निःसम्पातं विधीयतां ।
 मयाऽनुशिष्टास्तिष्ठन्तु गिरिभूमिषु भूमिपाः । तेषु तेस्त्वकाशेषु शीघ्रमारूढ्यतां गिरिः ।
 मद्रः कलिङ्गाधिपतिश्चेकितानः सवाद्विकः । कश्मोरराजो गोमर्दः करुषाधिपतिस्तथा ।
 द्रुमः किम्पुषश्चैव पार्वतीयाश्च मालवाः । पर्वतस्यापरं पार्श्वं विप्रमारोहयन्त्वमी ।
 पौरवो वेणुदारिश्च वैदर्भः सोमकस्तथा । रुक्मी च भोजाधिपतिः सूर्याचश्चैव मालवः ।

५४३०

५४३५

५४४०

५४४५

५४५०

५४५५